การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลนวนิยายเรื่อง “อิท” สำนวนการแปลโดย สุวิทย์ ขาวปลอด

An Analysis of Translation Editing and Translation Techniques of the Novel “IT” Translated Version by Suwith Khawplod

สิริกาญจน์ อนันตาวงษ์[1], นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์[2], สุชาดา นิมมานนิตย์[3], อภินันท์ วงศ์กิตติพร[3]*

Sirikan Anantawong[1], Nakonthep Tipayasuparat[2], Suchada Nimmannit[3]*

Abhinan Wongkittiporn[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากนวนิยายเรื่อง “อิท” (It) ประพันธ์โดย สตีเฟ่น คิง และแปลโดย สุวิทย์ ขาวปลอด เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาทั้งหมดจำนวน 23 ตัวอย่าง โดยใช้หลักเกณฑ์ของ สัญฉวี สายบัว (2560) และ โมนา เบเคอร์ (2554) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ระดับคำและระดับโครงสร้าง จากการศึกษาพบว่า การปรับระดับคำที่พบมากที่สุดคือการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ รองลงมาคือการใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า ในส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษาที่พบมากที่สุดคือการใช้ระดับเสียงหรือการทับศัพท์ รองลงมาคือการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี นอกจากนี้กลวิธีที่ใช้การปรับบทแปลนั้นส่วนใหญ่จะมีลักษณะการแปลแบบตรงตัว เพื่อเป็นการแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับไว้ในฉบับแปลให้ได้มากที่สุด

คำสำคัญ: การปรับบทแปล กลวิธีการแปล นวนิยาย

[1] มหาวิทยาลัยรังสิต

Rangsit University

[*] Corresponding author. Tel 099-4216122, E-mail: nongsirikan@hotmail.com

[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต

[3] อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรังสิต

Received: 1 February 2021 / Revised: 22 August 2021 / Accepted: 10 April 2021

Abstract

The purpose of this research was to study types of translation editing and translation process in the horror novel entitled “It” written by Stephen King and was translated into Thai language by Suwith Khawplod. There were 23 target texts taken from the book for words and sentence structures analysis according to the principles of translation editing of Sanchawi Saibua (2017) and Mona Baker (2011). The results indicated that phrases and sentences were the most frequently used to replace words in translation editing, while the general words were used to replace the specific words in the translation. In terms of translation editing in the sentence structure level, the transliteration was most frequently used and was followed by the rearrangement of word order in the sentences or phrases. In addition, the literal translation techniques were mostly used in order to keep the meanings of the original version.

Keyword: Translation Editing, Translation Process, Horror Novel

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกับต่างชาติมากขึ้นในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยว หรือแม้กระทั่งด้านการการศึกษา รวมไปถึงสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนั้นการแปลจึงถือเป็นอีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะสามารถช่วยทำให้การสื่อสารสัมฤทธิผล แต่การแปลจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งนั้น มักจะพบอุปสรรคและปัญหาเสมอ เนื่องจากแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน (สุพรรณี ปิ่นมณี, 2561: 231-232) ความแตกต่างดังกล่าวนี้ที่เห็นชัดที่สุดเป็นเรื่องของสาเหตุที่นำสู่ปัญหาด้านการแปลในระดับคำ เช่นในเรื่องของการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ ตัวอย่างคำว่า “igloo” เป็นคำนามในภาษาอังกฤษมีความหมายตามพจนานุกรมว่า บ้านที่สร้างด้วยน้ำแข็งและมีรูปร่างคล้ายโดมของชาวเอสกิโม ซึ่งในภาษาฉบับแปลไม่สามารถหาคำมาแทนได้ภายในคำเดียว ผู้แปลจึงแปลเป็น “กระท่อมน้ำแข็ง” โดยใช้วลีทำให้คำนั้นชัดเจนขึ้นสำหรับผู้อ่าน ต่อมาในเรื่องของการใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า ตัวอย่างต้นฉบับภาษาไทยคำว่า “ลายพุ่มข้าวบิณฑ์” เป็นชื่อเรียกเฉพาะของลวดลายที่สืบเนื่องมาครั้งโบราณกาลของไทย ซึ่งในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า “a special Thai design” ให้เป็นคำกว้างเพราะเนื่องจากลวดลายนี้ไม่มีในวัฒนธรรมของภาษาอังกฤษ และเรื่องการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป คำที่สามารถตัดทิ้งได้จะเป็นคำจำพวกที่กล่าวซ้ำ หรืออาจเป็นคำกริยาในภาษาอังกฤษที่เมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้วมีความหมายเหมือนกัน ผู้แปลจึงจำเป็นที่จะต้องเลือกตัดคำใดคำหนึ่งทิ้ง (สัญฉวี สายบัว, 2560:72) เป็นต้น

นอกจากความแตกต่างในระดับคำแล้วยังมีความแตกต่างกันอีกหนึ่งลักษณะ คือ ทางไวยากรณ์ ปัญหาที่พบจะเป็นปัญหาด้านการแปลในระดับโครงสร้างของภาษา ซึ่งแบ่งได้ 4 ระดับ (อ้างอิง สัญฉวี สายบัว) ได้แก่ 1. ระดับเสียง เป็นการทับศัพท์โดยใช้สำหรับถ่ายทอดชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ที่ไม่สามารถแปลได้ แต่เป็นคำที่เวลาพูดแล้วทุกคนเข้าใจได้ 2. ระดับโครงสร้างคำ ซึ่งในภาษาอังกฤษจะมีการเติม s แสดงพจน์ หรือ 's บ่งบอกถึงการแสดงความเป็นเจ้าของแต่ภาษาไทยไม่มี ตัวอย่างในภาษาอังกฤษ คำว่า "Boys" แปลว่า "พวกเด็กผู้ชาย" หรือ "Boy's" ในภาษาไทยแปลว่า "ของเด็กผู้ชาย" 3. ระดับประโยคสามารถจำแนกออกได้เป็นหลายประเภทซึ่งจะยกตัวอย่างประเภทการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค เนื่องจากการเรียงคำในภาษาอังกฤษกับภาษาไทยมีความแตกต่างกัน ถ้าหากแปลภาษาไทยให้ตรงตามโครงสร้างภาษาอังกฤษอาจจะทำให้เกิดความไม่เข้าใจได้ เช่น "The singing birds." แปลตรงตัวได้ว่า "ร้องเพลงนก" ซึ่งภาษาไทยไม่มีความหมาย ดังนั้นจึงต้องปรับการเรียงคำใหม่ได้เป็น "เหล่านกที่กำลังร้องเพลงอยู่" เพราะในภาษาไทยจะนำเอาประธานขึ้นก่อนกริยาเสมอ เข้าหลักไวยกรณ์ภาษาไทยที่ว่า ใครทำอะไรที่ไหนอย่างไร 4. การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค เพื่อให้ลักษณะภาษาที่ใช้ในบทแปลเหมาะสมกับบริบทและไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล (สัญฉวี สายบัว, 2560:63) โดยปัญหาด้านการแปลทั้งหมดทั้งมวลนี้ยังต้องอาศัยการปรับบทแปลเข้ามาช่วยด้วย เพื่อให้ประโยคถูกต้องตามหลักโครงสร้างของภาษาปลายทาง และให้ผู้อ่านเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันกับเนื้อหาของสารต้นฉบับ

การปรับบทแปลจึงเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ผู้แปลเลือกมาใช้เพื่อลดปัญหาในการแปล โดยมีการปรับบทแปลในระดับคำซึ่งเป็นการปรับคำและสำนวนที่เกี่ยวข้องกับความหมาย เมื่อภาษาต้นฉบับนั้นไม่สามารถหาคำที่อ้างอิงได้ในภาษาฉบับแปลจึงต้องทำการปรับเพื่อให้ได้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับมากที่สุด โดยใช้หลักการปรับบทแปลของ สัญฉวี สายบัว (2560:63) เช่น การเติมคำอธิบายโดยการเติมลักษณะนามข้างหน้าและการเติมข้อความสั้นๆ เพื่ออธิบายคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา ตัวอย่างคำว่า "Conifer" แปลเป็น "ต้นสนคอนิเฟอร์" มีการเติมคำว่าต้นสนเข้ามาเพื่ออธิบายคำให้ภาษาฉบับแปลชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้วลีหรือประโยคแทนคำของต้นฉบับที่ไม่มีคำศัพท์ในภาษาฉบับแปลเทียบเคียงได้ เช่น คำว่า "sultry" แปลตามพจนานุกรมจะได้ความว่า ร้อนจนทำให้อึดอัดมาก ซึ่งภาษาไทยแปลว่า "ร้อนชวนง่วง" เนื่องจากในภาษาฉบับแปลไม่สามารถหาคำแปลที่เทียบเคียงได้มาใช้จึงจำเป็นต้องใช้วลีเข้ามาช่วย ต่อมาการใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นเพื่อให้ความหมายครอบคลุมคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่าในภาษาต้นฉบับภาษาอังกฤษ เช่น "icicles" ถ้าแปลตามพจนานุกรมไทยจะได้ว่า "น้ำแข็งปลายแหลมที่เกิดขึ้นเมื่อน้ำจับตัวเป็นน้ำแข็งเมื่อตกลงมาจากบางสิ่งเช่นหลังคา" แต่ผู้แปลใช้แค่เพียงคำว่า "น้ำแข็ง" เนื่องจากในประเทศไทยไม่มีปรากฏการณ์การแข็งตัวของน้ำจนกลายเป็นหยดน้ำแข็งเหมือนในต้นฉบับ จึงจำเป็นต้องใช้คำกว้างๆ เพื่อให้ผู้อ่านภาษาฉบับแปลไทยเข้าใจได้ง่ายขึ้น (อ้างหน้า)การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ เพื่อแสดงความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างประโยคย่อยและกลุ่มวลีเพื่อให้ประโยคสละสลวยและได้ใจความที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมถึงการตัดคำหรือสำนวนที่ไม่มีในภาษาฉบับแปลทิ้งไปเนื่องจากไม่ใช่ความหมายที่สำคัญนัก เพื่อให้ได้ข้อความที่กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ

ต่อมาคือการปรับบทแปลในระดับโครงสร้าง เป็นการปรับเพื่อให้ลักษณะภาษาที่ใช้ในบทแปลเหมาะสมกับบริบท โดยไม่ให้กระทบกับความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับ (สัญฉวี สายบัว, 2560:73) เช่น การปรับระดับเสียงหรือการทับศัพท์ต้องยึดหลักเกณฑ์ตามราชบัณฑิตยสภา ต่อมาการปรับระดับโครงสร้างของคำเพื่อให้ตรงตามไวยากรณ์ของภาษาไทย ได้แก่ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลีเพื่อเสนอความสำคัญตามลำดับของความคิด เช่น “The lush tropical climate.” แปลเป็น “ภูมิอากาศเขตร้อนที่ชชุ่มฉ่ำ” (สัญฉวี สายบัว, 2560:65) โดยเป็นการนำเอาคำนามขึ้นก่อนและตามด้วยคำคุณศัพท์ และการเปลี่ยนจากประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยคเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวลีกับวลีหรือวลีกับประโยค เช่น “On his arrival, James found out that the gang did not wait for him” แปลได้ว่า “พอมาถึง เจมส์ก็พบว่าพรรคพวกไม่ได้คอยเขาหรอก” จะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นบุพบทวลี ถูกถ่ายทอดเป็นอนุประโยคในภาษาไทย การปรับรูปประโยคปฏิเสธ เช่น “No guests turned up before six.” ฉบับแปลเป็น “ไม่มีแขกมาก่อนหกโมงสักคน” เพราะในภาษาไทยรูปปฏิเสธจะเป็นไม่+กริยา ดังนั้นสำหรับ No guests จึงแปลว่า ไม่มีแขก การปรับรูปกรรตุวาจกและกรรมวาจก (passive voice) เช่น ต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็น “He was often seen walking up and down the street at all hours of the day or night,...” ฉบับแปลภาษาไทยคือ “มีคนเห็นเขาเดินไปเดินมาบนถนนสายนั้นตลอดเวลา ไม่ว่ากลางวันหรือ กลางคืน” เพราะถ้าหากใช้รูปกรรมวาจก ตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทยจะทำให้ภาษามีความหมายในเชิงลบ ดังนั้นผู้แปลจึงปรับจาก “เขาถูกเห็น” ให้เป็น “มีคนเห็น เขา” (บุษรา เผดิมโชค, 2559:44) นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มและละคำสรรพนามหรือกริยาในประโยคที่เกิดจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา เช่น การแปลรูปประโยคภาษาไทยซึ่งอาจละประธานไว้ให้ได้เป็นประโยคภาษาอังกฤษ ผู้แปลอาจต้องเติมประธานเข้าไปด้วย เพราะถ้าหากละในประโยคภาษาไทยด้วยอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจแก่ผู้อ่านได้ แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามการปรับบทแปลดังกล่าวไม่สามารถใช้ได้กับรูปประโยค และบริบทของภาษาปลายทางได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องอาศัยกลวิธีการปรับบทแปลเข้ามาช่วยเพื่อให้เนื้อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กลวิธีการแปลหรือรูปแบบการแปล สามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภทกว้าง ๆ คือ การแปลแบบตรงตัว (literal translation) เป็นการพยายามรักษาความถูกต้องแม่นยำเป็นหลัก อาจมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้าง และการใช้คำบ้างเพื่อให้เป็นไปตามหลักการใช้ภาษาของภาษาฉบับแปล โดยส่วนใหญ่การแปลลักษณะนี้ใช้ในกลุ่มนักวิชาการหรืออาชีพที่ต้องการความถูกต้องของสาระข้อเท็จจริง และต่อมาคือ การแปลแบบเอาความ (free translation) สามารถโยกย้ายความ ตัดทอน เพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงคำและข้อความเพื่อความเหมาะสมให้สามารถสื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านได้อย่างถูกต้อง โดยเน้นความหมายเป็นสำคัญ จึงไม่จำเป็นต้องรักษาความถูกต้องของโครงสร้างเนื้อหาต้นฉบับแบบคำต่อคำ แต่ยังต้องคงความหมายเดิมของต้นฉบับเอาไว้ (ดวงตา สุพล, 2541 :12)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกนวนิยายสยองขวัญเหนือธรรมชาติเรื่อง “อิท” (It) ฉบับภาษาอังกฤษประพันธ์โดย สตีเฟน คิง (Stephen King) นักเขียนแนวระทึกขวัญระดับแนวหน้าของโลก ซึ่งฉบับภาษาไทยผู้วิจัยเลือกสำนวนแปลของ สุวิทย์ ขาวปลอด นักแปลนวนิยายและวรรณกรรมแนวระทึกขวัญระดับต้นๆ ของเมืองไทยที่มีสำนวนภาษาที่สละสลวย เนื่องด้วยนวนิยายเรื่องนี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะมีการตีพิมพ์ซ้ำแล้ว 5 ครั้ง ซึ่งเล่มที่ผู้วิจัยเลือกนำมาวิเคราะห์เป็นการตีพิมพ์ครั้งล่าสุดปี พ.ศ.

2556 โดยสำนักพิมพ์วรรณภา และถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์หลายครั้ง เรื่องครั้งล่าสุดออกฉายในปีพ.ศ. 2562 ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นว่านวนิยายเรื่องนี้เหมาะแก่การนำมาศึกษาวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลเป็นอย่างมาก และคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจการศึกษาด้านภาษาอังกฤษและการแปลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทการปรับบทแปลฉบับแปลไทยที่ผู้แปลได้นำมาใช้ในนวนิยายสยองขวัญเรื่อง “อิท”
2. เพื่อศึกษากลวิธีการแปล การถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับภาษาอังกฤษสู่ภาษาฉบับแปลไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์เนื้อหาทางด้านภาษาจากภาษาต้นฉบับไปยังภาษาฉบับแปล มุ่งเน้นการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลนวนิยายเรื่อง “อิท” โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากย่อหน้าแรก จากจำนวนบททั้งหมด 23 บท ที่เป็นลักษณะการบรรยายเท่านั้น จำนวน 23 ตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัย ซึ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

1. การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อศึกษาทฤษฎีการแปล กระบวนและกลวิธีการแปล กลวิธีการ โดยกำหนดกรอบแนวทางการศึกษานี้จากหลักเกณฑ์ของ สัญฉวี สายบัว
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาต้นฉบับและฉบับแปล จากนั้นได้ทำการศึกษาเชิงลึก เพื่อเปรียบเทียบเนื้อหาระหว่างต้นฉบับภาษาอังกฤษกับฉบับแปลภาษาไทย และนำข้อมูลการเปรียบเทียบนั้นไปวิเคราะห์ให้เป็นไปตามขอบเขตการศึกษาที่กำหนดไว้
3. การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ระดับที่สำคัญ คือ การปรับบทแปลระดับคำและการปรับบทแปลระดับโครงสร้าง ซึ่งในแต่ละระดับสามารถแยกประเภทออกได้ตามความเหมาะสมตามทฤษฎีของสัญฉวี สายบัว (2560) และ โมนา เบอเคอร์ (2554)
4. การสรุปและอภิปรายผลการศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอจากจำนวน 23 ตัวอย่าง และนำผลการวิเคราะห์การปรับบทแปลที่ใช้ในภาษาฉบับแปลแต่ละระดับโดยสรุปจากรูปแบบการปรับบทแปลที่พบมากที่สุด พร้อมทั้งยกตัวอย่างการปรับบทแปลบางส่วนที่น่าสนใจ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์งานแปลทั้งหมดจำนวน 23 ตัวอย่าง 64 ประเด็น ผู้ศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปล พบว่า มีการปรับบทแปลทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง ตรงตามหลักเกณฑ์ของ สัญฉวี สายบัว (2560:43) และโมนา เบเคอร์ (2554:76)

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ของการปรับบทแปลระดับคำและระดับโครงสร้าง

การปรับระดับคำ			**การปรับระดับโครงสร้าง**		
ลำดับ	**ประเภท**	**ครั้ง**	**ลำดับ**	**ประเภท**	**ครั้ง**
1	ใช้วลีหรือประโยคแทนคำ	9	1	ระดับเสียง	6
2	ใช้คำที่มีความหมายกว้างแทนคำที่เฉพาะกว่า	8	2	การปรับวิธีเรียงคำ	5
3	ตัดคำหรือสำนวนทิ้ง	7	3	การปรับการใช้คำปฏิเสธ	4
4	การเติมคำอธิบาย		4	การใช้โครงสร้างคำ (หน่วยเสียงพิเศษ)	4
	4.1 การเติมลักษณะนาม	6	5	การเพิ่มและละคำในประโยค	
	4.2 การเติมข้อความสั้นๆ	3		5.1 การเพิ่มคำ	3
5	ใช้คำแทนทางวัฒนธรรม	3		5.2 การละคำ	2
6	การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด	2	6	เปลี่ยนประโยคเป็นวลี /วลีเป็นประโยค	2
			7	การใช้กรรตุวาจก และกรรมวาจก	1
			8	ปรับโครงสร้างที่สูงกว่าประโยค	-

จากการศึกษาพบว่า การปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุด คือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ 9 ครั้ง ลำดับถัดมา คือ การใช้คำที่มีความหมายกว้างแทนคำที่มีความหมายเฉพาะกว่า 8 ครั้ง ส่วนในระดับประโยคที่พบมากที่สุด คือ ระดับเสียง 6 ครั้ง ความถี่ที่พบรองลงมาคื อ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี 5 ครั้ง รวมทั้งกลวิธีการแปล โดยส่วนใหญ่พบการใช้การแปลแบบเอาความ ซึ่งผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาด้วยการเรียงลำดับและตัวอย่างตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

การปรับบทแปลระดับคำ ที่พบมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เนื่องจากปัญหาโดยรวมเกิดจากภาษาฉบับแปลไม่มีคำที่มีความหมายเหมือนต้นฉบับและสามารถสื่อความได้อย่างตรงตัว รวมถึงการให้ความหมายของคำศัพท์ที่แตกต่างกันตามวัฒนธรรม ผู้แปลจึงไม่สามารถหาคำ

ในภาษาฉบับแปลที่มีความหมายเทียบเคียงกับคำในภาษาต้นฉบับได้ จึงนำคำมาประกอบกันให้เป็นวลีหรือประโยคแทนที่ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพได้ใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับมากที่สุด สามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ กลุ่มคำทั่วไปกับคำที่ไม่มีศัพท์บัญญัติในภาษาไทย

- กลุ่มคำแทนความหมายที่มีในภาษาฉบับแปล

ต้นฉบับ (King, 2017)	ฉบับแปล (คิง, 2556)
strip (p. 195)	การ์ตูนเป็นตอนๆ (หน้า 203)
stalked (p. 297)	ไล่ลาเอาชีวิต (หน้า 312)
puzzled (p. 463)	ตีสีหน้าฉงน (หน้า 443)

- กลุ่มคำเฉพาะไม่มีศัพท์บัญญัติในภาษาไทย

ต้นฉบับ (King, 2017)	ฉบับแปล (คิง, 2556)
aspirator (p. 345)	เครื่องช่วยหายใจ (หน้า 356)
Ironworks (p. 884)	โรงงานถลุงเหล็กร้าง (หน้า 868)

จากกลุ่มตัวอย่างแรกจะเห็นได้ว่ามีคำนาม เช่น “strip” ผู้แปลใช้คำว่า “การ์ตูนเป็นตอน ๆ” หรือคำกริยา “stalked” ฉบับแปลคือ “ไล่ล่าเอาชีวิต” และ “puzzled” คือ “ตีสีหน้าฉงน” กลุ่มตัวอย่างนี้มักมีคำในภาษาฉบับแปลที่สามารถนำมาใช้แปลได้ทั้งหมด แต่ขึ้นอยู่กับผู้แปลที่จะเลือกใช้คำหรือวลีให้เข้ากับบริบทของเนื้อเรื่อง เช่น คำว่า strip ที่สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ คือ การ์ตูนช่อง แต่ผู้แปลเลือกใช้วลีว่า การ์ตูนเป็นตอนๆ เพื่อที่จะให้ผู้อ่านคล้อยตามได้อย่างมีอรรถรส แต่ก็ยังคงความหมายของคำนั้นๆ เอาไว้ได้อย่างสมบูรณ์ ส่วนการใช้วลีแทนคำอีกหนึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มที่ไม่มีการบัญญัติในภาษาฉบับแปล ได้แก่คำว่า aspirator คือ เครื่องช่วยหายใจ และ ironworks ฉบับแปลคือโรงงานถลุงเหล็กร้าง เนื่องจากกลุ่มคำจำพวกนี้เป็นคำศัพท์เทคนิคที่บัญญัติขึ้นในภาษาของต้นฉบับเท่านั้น ไม่สามารถหาคำที่ตรงตัวมาใช้ในภาษาฉบับแปลได้ ผู้แปลจึงใช้วลีอธิบายลักษณะของคำภาษาฉบับแปลที่ให้มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับมากที่สุด เพื่อทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้แปลต้องการจะสื่อได้ชัดเจน สามารถสรุปได้ว่าปัญหาส่วนใหญ่ในการแปลเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการเลือกใช้คำ เนื่องจากคำนั้น ๆ ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลไม่มีคำที่เทียบเคียงกันได้ ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ในการสื่อความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ดังนั้นจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาภรณ์ แสงจันทร์ทิพย์, นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์, ศิริมน ศรีนพรัตน์ (2560:34) ซึ่งการรับเอาวัฒนธรรมอื่นมาใช้และการตีความวัฒนธรรมนั้นๆ ผู้แปลต้องคิดอยู่เสมอว่าการถ่ายทอดด้วยการแปลอาจเกิดความผิดพลาดได้ เพราะความหมายของคำในภาษาหนึ่งอาจไม่สามารถแทนที่ด้วยคำในอีกภาษาหนึ่งได้ครบสมบูรณ์ ผู้แปลจึงเลือกใช้วิธีนี้เพื่อเน้นถึงความเข้าใจของผู้อ่านในเนื้อหาฉบับแปล

นอกจากนี้กลวิธีการปรับบทแปลระดับคำที่พบมากเป็นอันดับสอง คือ การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า เนื่องจากผู้แปลไม่สามารถหาคำที่มีความหมายเจาะจงเฉพาะคำที่เป็นปัญหามาใช้ในภาษาปลายทางได้ จึงจำเป็นต้องหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงเรื่องความ

หมายกว้างมาปรับใช้ให้ได้มากที่สุด เนื่องจากทางด้านภาษาต้นทางและภาษาปลายทางมีความแตกต่างกันอยู่ ผู้แปลจึงมีหน้าที่เลือกหาคำที่เหมาะสมมาปรับให้เข้ากับบริบทของวัฒนธรรมภาษาปลายทางมากที่สุด

ต้นฉบับ (King, 2017)	ฉบับแปล (คิง, 2556)
jay (p. 383)	นก (หน้า 391)
gin (p. 1087)	เหล้า (หน้า 1033)
anemometer (p. 1317)	เครื่องวัด (หน้า 1229)

จากกลุ่มตัวอย่างประเภทการใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่าสามารถสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ในวรรณกรรมเรื่องนี้ใช้หลักของคำนามสามัญทั่วไปที่ใช้เรียกชื่อสิ่งต่างๆ โดยไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เนื่องจากคำของภาษาต้นฉบับไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปลผู้แปลจึงใช้คำที่กว้างเพื่อแสดงถึงลักษณะคำนั้น ๆ (สัญฉวี สายบัว, 2560) จากตัวอย่างเช่น คำว่า “jay” ฉบับแปลคือ “นก” และคำว่า “gin” ผู้แปลใช้คำว่า “เหล้า” นอกจากนี้คำว่า “anemometer” แปลเป็น “เครื่องวัด” ซึ่งภาดิตถ์ พรหมขำ และ นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์ (2558:56) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่าเพื่อให้คงความหมายเดิมดั่งต้นฉบับเอาไว้ เพราะคำในวัฒนธรรมภาษาต้นฉบับบางคำอาจไม่มีในภาษาฉบับแปล จึงไม่สามารถหาคำมาเทียบเคียงได้

การปรับบทแปลระดับโครงสร้าง ที่พบมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ การปรับระดับเสียง หรือการทับศัพท์ เนื่องจากในวรรณกรรมเรื่องนี้มีการกล่าวถึงชื่อเฉพาะเป็นส่วนมากผู้แปลได้ใช้วิธีการแปลโดยการถอดเสียงสำหรับชื่อเฉพาะเหล่านั้น โดยยึดหลักเกณฑ์การทับศัพท์ซึ่งเน้นที่การถอดเสียงตามการออกเสียงในภาษาอังกฤษให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้ดีที่สุดตามแนวทางของราชบัณฑิตยสภา (สัญฉวี สายบัว, 2560) สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือกลุ่มที่หนึ่งชื่อเฉพาะและ กลุ่มที่สองคำทั่วไปที่ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- กลุ่มคำแทนชื่อเฉพาะ

ต้นฉบับ (King, 2017)	ฉบับแปล (คิง, 2556)
Witcham Street (p. 3)	ถนนวิทแชม (หน้า 9)
Pig Pen (p. 195)	พิกเพน (หน้า 203)
Concorde’s (p. 261)	คองคอร์ด (หน้า 273)
Yankee Stadium (p. 738)	แยงกี้สเตเดี้ยม (หน้า 723)
Chüd (p. 1272)	ฌีด (หน้า 1187)

- กลุ่มคำทั่วไปที่ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ

ต้นฉบับ (King, 2017)	ฉบับแปล (คิง, 2556)
sport jacket (p. 921)	สปอร์ตแจ็คเก็ต (หน้า 902)

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ผู้แปลไม่สามารถแปลได้ด้วยวิธีอื่นนอกจากการทับศัพท์ การปรับบทแปลด้วยวิธีนี้เพื่อคงความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับ และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่มีตัวละครและ

สถานที่ตรงกันกับที่ผู้เขียนอ้างอิงมา ซึ่งสอดคล้องกับ สมพิศ เครือโชติ (2560:67) คือคำที่เป็นชื่อเฉพาะของคน หรืออ้างอิงสิ่งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม ที่ไม่มีในสังคมฉบับแปล จึงไม่สามารถถ่ายทอดเป็นภาษาในฉบับแปลได้ นอกจากใช้การถ่ายทอดตัวอักษรแทนคำนั้นๆ เช่น กลุ่มตัวอย่างที่หนึ่งล้วนแล้วเป็นชื่อเฉพาะของสถานที่ ตัวละคร และพิธีกรรมเฉพาะในเรื่องเท่านั้น และกลุ่มตัวอย่างที่สองเป็นคำที่ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ แต่เป็นคำที่ใช้เรียกกันทั่วๆ ไป จนคุ้นชินกับคนอ่านภาษาฉบับแปล จึงไม่จำเป็นที่จะต้องแปลออกมาเป็นภาษาปลายทาง เพราะบางครั้งถ้าแปลออกมาเป็นภาษาปลายทางอาจจะเกิดความสับสนแก่ผู้อ่านได้ด้วยความที่ใช้คำทับศัพท์จนเคยชินและทำให้นึกคำนั้นเป็นภาษาของตัวเองได้ยาก

ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างในลำดับถัดมา คือ การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี เนื่องจากภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลมีความแตกต่างทางด้านโครงสร้างภาษาและไวยากรณ์ ผู้แปลจำเป็นต้องเรียบเรียงเนื้อความให้เหมาะสมกับรูปแบบภาษาในฉบับแปล เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้อ่านเกิดความสับสน ซึ่งพบอยู่ 2 ลักษณะสำคัญด้วยกัน

การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยค

ต้นฉบับ “..., dived bravely through treacherous whirlpools,...” (King, 2017 : 3)

ฉบับแปล “พุ่งฝ่าวังน้ำวนอันตรายอย่างกล้าหาญ” (คิง, 2556 : 9)

ต้นฉบับ “Stanley had sometimes called him Stuttering Bill.” (King, 2017 : 47)

ฉบับแปล “บางครั้งสแตนลี่ย์เรียกเขาว่า บิลติดอ่าง” (คิง, 2556 : 67)

ต้นฉบับ “He’s fat and not particularly clean, it may be Ted Lapidus cologne on top of his skin,...” (King, 2017 : 261)

ฉบับแปล “พี่แกเป็นคนอ้วนและไม่ค่อยสะอาดสะอ้านเอาเสียเลยเหนือผิวขึ้นมาอาจจะเป็นน้ำหอมโคโลญจ์ยี่ห้อเท็ดลาพิดัส” (คิง, 2556: 273)

ต้นฉบับ “None of those things have to be said, perhaps,” (King, 2017: 846)

ฉบับแปล “บางทีสิ่งเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องพูดออกมาหรอก” (คิง, 2556: 832)

จากตัวอย่างแรกที่หยิบยกมา “...,dived bravely through treacherous whirlpools,...” ต่อมา “Stanley had sometimes called him Stuttering Bill” ซึ่งเป็นการสลับตำแหน่งของคำกริยาวิเศษณ์ นอกจากนี้ยังมีอีกหนึ่งตัวอย่างคือ “on top of his skin” เป็นบุพบทวลีทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์ที่ใช้บอกตำแหน่ง “เนื่องจากการสลับตำแหน่งของคำกริยาวิเศษณ์ ที่ระบุสถานที่หรือเวลา ในโครงสร้างภาษาไทยมักจะอยู่ที่ตำแหน่งแรกและตำแหน่งสุดท้าย แต่ภาษาอังกฤษจะอยู่หลังกริยา ภาษาในฉบับแปลจึงได้สลับตำแหน่งของคำในประโยคแล้วนำมาเรียงใหม่เพื่อให้อ่านเข้าใจง่าย” (ชฎาภรณ์ แสงจันทร์ทิพย์, นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์, 2560) การปรับวิธีเรียงคำต่างมีผลดีคือช่วยลดปัญหาอันเกิดจากความแตกต่างทางภาษา ถึงแม้ว่าจะมีการปรับวิธีเรียงคำใหม่แต่ยังคงความหมายเดิมของต้นฉบับเอาไว้เหมือนเดิม เพราะภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน หากใช้วิธีแปลตรงตัวอาจทำให้ภาษาฟังขัดหูไม่เป็นธรรมชาติ และบางครั้งอาจไม่ได้ใจความตามภาษาต้นฉบับอีกด้วย

การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลี

ต้นฉบับ “a huge historical tome on the Civil War” (King, 2017: 793)

ฉบับแปล “หนังสือประวัติสงครามกลางเมืองเล่มมหึมา” (คิง, 2556: 779)

จากข้อความ “a huge historical tome on the Civil War” มีการสลับตำแหน่งในคำนามวลี เนื่องจากคำนามวลีไม่สามารถทำการแปลตรงตัวได้ เพราะถ้าหากผู้แปลทำการแปลตรงตัวจะทำให้ผู้อ่านภาษาฉบับแปลจับใจความไม่ได้ อีกทั้งยังไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาฉบับแปล เนื่องจากโครงสร้างของภาษาต้นฉบับมีความแตกต่างกับโครงสร้างในภาษาไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้แปลจึงต้องทำการเรียบเรียงและปรับบทแปลให้อยู่ในรูปประโยคภาษาไทยให้มากที่สุด เพื่อให้การเรียงลำดับคำในประโยคเป็นไปตามหลักไวยากรณ์ของภาษาไทย (บุษรา เผดิมโชค, นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์, บุษกร วิชชุลตา 2559: 78)

สรุป อภิปรายผล

โดยสรุปการศึกษาเชิงวิเคราะห์กลวิธีการแปลวรรณกรรมเรื่อง “It” (อิท) นี้พบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลทั้งสองชนิด คือ บางข้อความมีการแปลแบบตรงตัว และบางข้อความใช้การแปลแบบเอาความควบคู่ไปด้วย โดยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว เป็นการแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการถ่ายทอดความหมาย (form) ของต้นฉบับไว้ในฉบับแปลให้ได้มากที่สุดโดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบ ซึ่งอาจมีบางช่วงเท่านั้นที่ใช้การแปลแบบเอาความ คือ ผู้แปลจะต้องไม่เน้นรูปแบบโครงสร้างหรือลีลาการเขียนเหมือนการแปลแบบตรงตัว แต่อย่างไรก็ตามโครงสร้างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษมีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ จะต้องมีประธาน กริยา และกรรมรวมอยู่ในประโยคด้วย เนื่องจากส่วนใหญ่เน้นการแปลแบบตรงตามตัวอักษรเป็นการแปลโดยพยายามถ่ายทอดเรื่องราวและคงความหมายของต้นฉบับไว้อย่างครบถ้วนมากที่สุด (Nida, 1982:23) การจัดเรียงองค์ประกอบต่าง ๆ ลีลาของภาษาหรือทำนองการเขียนเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดจากต้นฉบับสู่บทแปล นอกเหนือจากความถูกต้องภาษาแปลยังต้องสมบูรณ์ตามธรรมชาติที่ผู้อ่านฉบับภาษาไทยคุ้นเคย สามารถสร้างอารมณ์ร่วมหรือปฏิกิริยาตอบกลับของผู้อ่านได้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับเดิมด้วย (สุพรรณี อาศัยราช, ทัศนีย์ จันติยะ และ จิราภรณ์ กาแก้ว, 2560: 75) และเพื่อให้ถูกต้องตามหลักโครงสร้างภาษา อย่างไรก็ตามทั้งหมดทั้งมวลนี้การแปลช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในเนื้อหาของภาษาต้นฉบับที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ และต้องการให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอรรถรส ความบันเทิงต่างๆ จากเนื้อเรื่องที่พึงได้รับ แต่เนื่องด้วย มีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการแปลไม่ว่าจะเป็นต่างวัฒนธรรมหรืออื่นๆ จึงอาจจะหาคำมาเทียบเคียงได้ยาก หรือบางครั้งตัวผู้อ่านเองอาจจะมีความรู้ความเข้าใจไม่มากพอต่อคำบางคำในเนื้อเรื่อง และมักจะสื่อความหมายผิด ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเลือกกลวิธีการแปลแบบตรงตัว และไม่ยึดการใช้กลวิธีการแปลเพียงรูปแบบเดียว แต่ควรต้องพิจารณาบริบทเพื่อให้ได้เนื้อหาที่เหมาะสมแก่ผู้อ่าน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการปรับบทแปลในนวนิยายเรื่อง “อิท” ผู้วิจัยมีข้อเสนอเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจ เนื่องจากได้เล็งเห็นประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็น เช่น การใช้กลวิธีการปรับบทและสำนวนภาษาที่มีความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาฉบับแปล สำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษาอาจนำผลงานแปลนวนิยายเรื่องนี้มาศึกษาโดยใช้ทฤษฎี กรอบความคิด ของนักวิชาการท่านอื่นนอกเหนือจากทฤษฎีของสัญฉวี สายบัว (2560) และ โมนา เบเคอร์ (2554) หรืออาจจะศึกษาเกี่ยวบทบรรยายภาษาไทยของนวนิยายเรื่องนี้ที่นำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบถึงความแตกต่าง ระหว่างการใช้ภาษาในนวนิยายแปลและภาษาในบทภาพยนตร์ หรือผู้ที่ชื่นชอบสนใจจะศึกษาอาจจะศึกษางานเขียน และงานแปลประเภทอื่นๆ จากนักเขียนและนักแปลทั้งสองท่านนี้ได้

เอกสารอ้างอิง

สตีเฟ่น คิง. (2556). *อิท*. แปลโดย สุวิทย์ ขาวปลอด. กรุงเทพฯ: วรรณวิภา.

ชฎาภรณ์ แสงจันทร์ทิพย์, นครเทพ ทิพยศุภราชฎร์ และ ศิริมน ศรีนพรัตน์. (2560). *“การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลนวนิยายกึ่งอัตชีวประวัติ เรื่อง บ๊อบ แมวแตะฝันข้างถนน”*., ใน การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 12 วันที่ 17 สิงหาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี (หน้า 950- 959).

ดวงตา สุพล. (2541). *ทฤษฎีและกลวิธีการแปล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุษรา เผดิมโชค, นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์ และ บุษกร วิชชุลตา (2559). การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่องเด็กชายในชุดนอนลายทาง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2559*(ฉบับที่1), หน้า 129.

ภาดิตถ์ พรหมขำ, นครเทพ ทิพยศุภราษฎร์. (2559). *การวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเรื่อง “ขุนทอง-เจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสาง” และ“เธอยังมีชีวิตอยู่ อย่างน้อยก็ในใจฉัน.* ในการประชุมระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6 วันที่ 9 กรกฎาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, (หน้า 328-336).

สมพิศ เครือโชติ. (2558). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนชุดนาร์เนีย เรื่อง “ตู้พิศวง”. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่* (ฉบับที่) 93-102.

สัญฉวี สายบัว. (2560). *หลักการแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2561). *แปลผิดแปลถูก*. กรุงเทพ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณี อาศัยราช, ทัศนีย์ จันติยะ, และ จิราภรณ์ กาแก้ว. (2560). ปัญหาและกลวิธีการแปลบทความทางการศึกษาจากภาษาอังกฤษเป็นไทยของนิสิตสาขาภาษาอังกฤษศึกษา. *วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์, 1*(1), 71-85.

Baker, M. (2011). *In other words: A course book on translation*. (2nd ed.). New York: Routledge Taylor & Francis Group.

Nida, E. (1982). *The theory and practice of translation*. Leiden: E. J. Brill.

Stephen, K. (2014). *Now a Major Motion Picture: It*.